

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: J. K., narozen dne X,
bytem X,
t.č. Věznice Horní Slavkov, Hasičská 785, 357 31 Horní Slavkov,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 9. 2021, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 16. 9. 2021, č. j. X a jemu předcházející rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 10. 6. 2021 se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 133,- Kč do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky žalobce a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení rovněž výše označené, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o starobní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve

znění pozdějších předpisů, jelikož nesplňuje podmínku získání potřebné doby pojištění pro vznik nároku na starobní důchod. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

2. Žalobce v žalobě namítal, že v roce 1985 a 1986 pracoval v podniku Stavební stroje Nýřany, přičemž podniky měly v té době povinnost ze zákona na ČSSZ posílat důchodové evidenční listy. Proto nebylo podle žalobce jeho vinou, když mu nebyl přiznán nárok na důchod z důvodu nesplnění podmínky 30 let pojištění. Žalobce uváděl, že žádal ČSSZ o dohledání let 1985 a 1986, ale podle rozhodnutí bylo dohledáváno období let 1995, 1996. Dále bylo uvedeno v napadeném rozhodnutí, že v archivech ČSSZ a OSSZ nejsou žádné záznamy. Žalobce v žalobě namítal, že žalovaná ani neví, že archiv Stavebních strojů Nýřany se nachází ve společnosti LAGUNA – L.S. spol. s r.o., Šumavská 908, Milevsko, tudíž podle žalobce nedostatečně zkoumala archivy. Žalobce v žalobě označil svědky, kteří byli zaměstnáni ve Stavebních strojích Nýřany, a to J. L., Z. M. a svou bývalou manželku J. K.. K žalobě žalobce přiložil sdělení Státního oblastního archivu v Praze ze dne 19. 8. 2021, že dle informací pracovníků Státního oblastního archivu v Plzni by se žalobcem požadované dokumenty týkající se jeho zaměstnání v podniku Stavební stroje Nýřany (mzdové listy, osobní spisy, evidenční listy) měly nacházet ve společnosti LAGUNA – L.S. spol. s r. o., Šumavská 908, Milevsko, která převzala dokumentaci podniku Stavební stroje, n. p. – závod Nýřany, resp. jejího nástupce Stavební stroje Nýřany, s. p. v likvidaci, IČO 14702096. Jelikož dle žalobce mu chybělo do 30 let pojištění 11 měsíců, doložení předmětného období zaměstnání v letech 1985 – 1986 by vedlo k uznání nároku na starobní důchod. Podle žalobce zde byl zaměstnán od 1. 4. 1985 do 1. 9. 1986, tj. celkem 17 měsíců. K tomu žalobce předložil (podepsané ale neověřené) čestné prohlášení J. L. a V. L. s tím, že tito svědci mohou potvrdit uvedené roky jen bez data nástupu a ukončení.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí s tím, že v předchozím řízení (předchozích řízeních nebyla existence konkretizovaných svědků (tzn. nejen přímých spolupracovníků) sebemeně známa. Žalovaná je si dobře vědoma své povinnosti vyplývající z § 50 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (s ohledem na direktivu § 3 uvedeného předpisu), ovšem ta není zcela bezbřehá (srov. odpovídající povinnost součinnosti účastníků dle § 52 tamtéž). Absenci evidenčních listů, resp. možné přičítané jí zavinění, opírá přitom žaloba toliko o pouhopouhé (jakkoli snad racionální) úvahy. Spisová dokumentace vypovídá pak spíše o reálném obsahu v odůvodnění žalovaného rozhodnutí nyní zpochybňovaného závěru o prováděných šetřeních a vyvinutém úsilí (viz mj. e-mailová komunikace mezi Okresní správou sociálního zabezpečení Plzeň - sever, Vězeňskou službou - Věznicí Horní Slavkov, a obchodní společností Docu Save s.r.o. z května letošního roku.
4. V replice žalobce doplnil, že do 9. srpna 2021 splnil 30 let zákonnou podmínku dob důchodového pojištění. Započítaná doba 1985-1986 není jeho chybou, když podniky měly zákonnou povinnost na ČSSZ posílat lístky soc. pojištění. ČSSZ má za povinnost chybějící doby dohledat a ne se problémem zabývat povrchně a člověka odbýt, nebo se vylhat. Žalobce odmítl argument, že žalovaná komunikovala s věznicí Horní Slavkov. (Co má věznice společného se staveb. stroji v Nýřanech)? Jediný argument Docu Save s.r.o. z května letošního roku je nedostatečný, protože po zjištění žalobce se tam archiv Stav. str. po likvidaci podniku v Nýřanech nenachází! Žalobce nemá přístup k internetu, aby oslovoval spoustu archivů a chybějící doby si tak dohledal. Nebýt jeho dcery, která mu oběhala dokument dvou svědků (V. L., J. L.), tak by důchod neměl nikdy! V tom žalobce

spatřuje nespravedlnost od ČSSZ, že jeho tvrzení o zaměstnání nebrali vážně, když ho nebrali vážně a problémem se zabývali povrchně. Žalobce chce vyplacení důchodu od 9.8. 2021.

5. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce již v žádosti o starobní důchod ze dne 20. 2. 2018 uváděl zaměstnání Ve stavebních strojích Nýřany v letech 1985 a 1986. Žalovaná dne 3. 5. 2018 požádala o prošetření tohoto zaměstnání Okresní správu sociálního zabezpečení Plzeň – sever. OSSZ den 30. 5. 2018 sdělila, že neeviduje žádné podklady a že pojištěnce vyzvala k součinnosti, ale výzva se vrátila zpět. Na základě toho byla přes odvolání žalobce pravomocně žádost o starobní důchod zamítnuta rozhodnutím odvolacího orgánu ze dne 20. 7. 2018. Žalobce dne 8. 9. 2018 požádal, aby mu správa sociálního zabezpečení poučila, jak má postupovat v případě zaniklého zaměstnavatele Stavební stroje Nýřany. Žalovaná dne 1. 10. 2018 zaslala žalobci formulář čestného prohlášení 2 svědků s tím, že podle § 85 odst. 5 zákona o provádění sociálního zabezpečení lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení dvou svědků, nelze-li tuto dobu prokázat jinak. Žalobce k tomu dne 16. 6. 2019 uvedl, že je ve vězení a má problém sehnat důchodové pojištění z neexistujícího podniku Stavební stroje Nýřany, nemůže sehnat ani dva svědky, co by mu roky potvrdili, jejich jména zná, ale ne adresy. Sehnal ale adresu archivu provozovny ve Valašském Meziříčí, Docu Save, s.r.o. Za dohledání dokumentu však byl stanoven poplatek 2000,- Kč, který žalobce jakožto odsouzený ve věznici nebyl schopen zaplatit.
6. Den 19. 4. 2021 žalobce podal znovu žádost o starobní důchod s požadavkem jeho přiznání od 9. 8. 2021. V žádosti žalobce zdůraznil, že není v jeho finančních možnostech doložit zaměstnání u Stavebních strojů Nýřany a požádal, aby potřebné dokumenty opatřila OSSZ Spisovna Docu Save s.r.o. dne 12. 5. 2021 sdělila k dotazu OSSZ, že firmu Stavební stroje Nýřany neevidují. Tehdejší správný název společnosti však byl Stavební stroje Plzeň, pod něž spadaly i Nýřany. Na tuto společnost dotaz učiněn nebyl, přestože o to výslovně žádala sociální pracovnice Vězeňské služby Horní Slavkov Bc. Ivana Kunclová, která s žalobcem žádost o starobní důchod podávala. V odvolání proti zamítavému rozhodnutí žalobce doplnil, že podle všeho jeho dcera vše popletla a neposlala chybějící dobu 1985-86. Proto žalobce prosil, jestli tuto chybějící dobu pojištění nemá žalovaná někde v počítači, protože podniky měly zákonnou povinnost do Prahy na důchodové oddělení doby pojištění posílat. Žalobce v odvolání dále uvedl, že je ve vězení, nemá přístup na internet, aby věc zařídil jinak, třeba 2 svědky.
7. V žalobou napadeném rozhodnutí žalovaná uvedla, že v nárokových podkladech se za toto období nenachází evidenční list důchodového pojištění vydaný touto organizací. ČSSZ provedla rozsáhlé šetření jednak na Okresní správě sociálního zabezpečení Plzeň-sever, kde se však rovněž žádné doklady účastníka řízení z tohoto období nenacházejí. Organizace Stavební stroje Nýřany, státní podnik byla ke dni 13. 6. 2020 vymazána z obchodního rejstříku, a to na základě rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu o zrušení státního podniku bez likvidace. Ani v archivech, které ČSSZ i OSSZ oslovily, nejsou žádné záznamy z této organizace uloženy. K prokazování dob pojištění ČSSZ uvádí, že podle ustanovení § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak. Za věrohodného lze v souladu s rozhodovací praxí ČSSZ považovat pouze svědka, který byl po celou prokazovanou dobu zaměstnancem stejné organizace jako účastník řízení. Čestné

prohlášení se podává na předepsaném tiskopisu a podpisy svědků i účastníka řízení musí být úředně ověřit.

8. Žalobu soud shledal důvodnou.
9. Soud na základě výše shrnutého obsahu správního spisu konstatuje, že ve správním spisu zcela absentuje srozumitelná, úplná a dostatečně podrobná výzva žalobci k prokázání sporné doby pojištění. Z výše shrnutých listin předložených žalovanou pouze vyplývá, že v předchozím (nikoli tedy předmětném!) správním řízení byla žalobci zaslána ve spisu neobsažená, tudíž neznámá výzva k prokázání doby pojištění ve Stavebních strojích Nýřany, dále dokonce ze spisu vyplývá, že se s ní žalobce ani vůbec neseznámil, neboť se výzva vrátila. Není zřejmé ani, na jakou adresu byla žalobci zaslána. Nejpodstatnější však je, v řízení, které je předmětem soudního přezkumu, nebyl žalobce vůbec řádně vyzván s dostatečně podrobným vysvětlením potřebného postupu a s poučením následků nevyhovění výzvy.
10. Soud zjistil z žalobcem předložených čestných prohlášení 2 svědků, že sice toto podepsali, ale jejich podpisy nejsou úředně ověřeny. Z výše shrnutého obsahu správního spisu však vyplývá, že žalobce ani v tomto nebyl přesně poučen, když ve správním řízení mu byl pouze zaslán formulář pro čestné prohlášení se stručným sdělením, že je zapotřebí prohlášení nejméně 2 svědků. O potřebě úředního ověření se poprvé hovoří až v žalobou napadeném rozhodnutí.
11. V tomto směru soud považuje za nezbytné doplnit řízení o výzvu v uvedeném směru.
12. Soud se rovněž neztotožňuje s žalovanou v tvrzení v napadeném rozhodnutí, že správní orgány provedly dostatečně rozsáhlé šetření, neboť z výše shrnutého obsahu správního spisu vyplývá pouze, že byl učiněn dotaz na spisovnu společnosti Docu Save s.r.o. ve Valašském Meziříčí, jestli se tam nenacházejí dokumenty společnosti Stavební stroje Nýřany. Na upozornění sociální pracovnice věznice Horní Slavkov, že se správně jednalo o název společnosti Stavební stroje Plzeň, už nebylo nijak reagováno. Soud má za to, že v daném směru mohly správní orgány postupovat důsledněji a pečlivěji v souladu se zásadami dobré správy. V dalším řízení správní orgány osloví rovněž společnost zjištěnou žalobcem a označenou Státním oblastním archivem v Praze ve sdělení ze dne 19. 8. 2021, že žalobcem požadované dokumenty týkající se jeho zaměstnání v podniku Stavební stroje Nýřany (mzdové listy, osobní spisy, evidenční listy) by se měly nacházet ve společnosti LAGUNA – L.S. spol. s r. o., Šumavská 908, Milevsko.
13. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. března 2007, čj. 1 As 32/2006 - 99, č. 1275/2007 Sb. NSS, „soud při svém rozhodování nesmí být omezen ve skutkových otázkách jen tím, co zde nalezl správní orgán, a to ani co do rozsahu provedených důkazů, ani jejich obsahu a hodnocení ze známých hledisek závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Soud tedy zcela samostatně a nezávisle hodnotí správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem a zjistí-li přitom skutkové či (procesně) právní deficity, může reagovat jednak tím, že uloží správnímu orgánu jejich odstranění, nahrazení či doplnění nebo tak učiní sám. Tato činnost soudu je nezbytným předpokladem pro bezvadný právní přezkum napadeného rozhodnutí, neboť jen správně a úplně zjištěný skutkový stav v řízení bez procesních vad může být podkladem pro právní posouzení věci. Není však cílem soudního přezkumu ve správním soudnictví nahrazovat činnost správního orgánu. Východiskem přístupu soudu pro rozhodnutí, zda a do jaké míry případně dokazování provádět, bude posouzení důvodnosti podané žaloby z hlediska uplatněných žalobních

námitek. Soudní přezkum správních rozhodnutí nelze vnímat jako „odvolací řízení“ v plné apelaci, proto také důkazní aktivita soudu bude vždy činností doplňkovou, nikoliv dominantní.“ Soudem prováděné dokazování však musí současně respektovat požadavek uvedený v § 75 odst. 1 s. ř. s. a směřovat výlučně k zjištění či ověření skutkového stavu v době rozhodování správního orgánu.

14. Jelikož soud v daném případě dospěl k závěru, že ve věci je třeba doplnit skutková zjištění a dokazování zřejmě ve větším rozsahu, soud neprováděl dokazování žalobcem předloženými čestnými prohlášeními ani výše označenou zprávou ze společnosti LAGUNA – L.S., neboť by soud v tomto směru nahrazoval činnost správních orgánů. Ty se žalobcem předloženými listinami budou zabývat a event. žalobce vyzvou k jejich doplnění o chybějící ověření podpisů na čestném prohlášení, pokud nebude možné zjistit dobu zaměstnání žalobce v letech 1985-86 ve Stavebních strojích v Nýřanech jinak.
15. Jelikož bylo žalobou napadené rozhodnutí založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, soud toto rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc žalované vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.).
16. Žalovaná je v dalším řízení vázána právním názorem soudu a doplní řízení ve výše uvedeném směru.
17. Procesně úspěšný žalobce má vůči neúspěšné žalované právo na náhradu řízení (§ 60 odst. 1 věty první s. ř. s.). Žalovaná je proto povinna do jednoho měsíce ode dne právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci prokázanou náhradu nákladů řízení v celkové výši uvedené ve výroku II. tohoto rozsudku za poštovní poplatky spojené s projednáváním této žaloby a seznatelné ze spisu. Žalobce sice žádal přiznání mnohem vyšších částek, zejména tzv. odškodnění 5000,- Kč měsíčně za každý měsíc nepřiznaného důchodu, avšak tyto tvrzené náklady žalobce nijak neprokázal, zejména je v této souvislosti nutno žalobci připomenout, že o jeho vlastním důchodovém nároku bude správními orgány znovu rozhodováno.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 19. srpna 2022

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně